

Cauza C-156/22

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

17 februarie 2022

Instanța de trimitere:

Landgericht Stuttgart (Germania)

Data deciziei de trimitere:

3 februarie 2022

Apelantă-pârâtă:

TAP Portugalia

Intimată-reclamantă:

flightright GmbH

[omissis]

Landgericht Stuttgart

Ordonanța

în litigiul dintre

Flightright GmbH, [omissis]

– reclamantă și intimată –

[omissis]

împotriva

TAP Portugal, [omissis]

– pârâtă și apelantă –

[omissis]

având ca obiect plata unei compensații (zborul TP597/TP1944 din 17 iulie 2019)

- 1 La 3 februarie 2022, Camera a 5-a civilă a Landgericht Stuttgart [Tribunalul Regional din Stuttgart, Germania] – [omissis] a hotărât:
- 2 I. Suspendă procedura de apel.
- II. Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul articolului 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, următoarea întrebare preliminară privind interpretarea dreptului Uniunii:
- 3 Articolul 5 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 trebuie interpretat în sensul că există o împrejurare excepțională, în sensul acestei dispoziții, atunci când un zbor de pe un aeroport situat în afara bazei operatorului efectiv de transport aerian este anulat deoarece, cu puțin timp înainte de plecare zborului menționat, în mod brusc și imprevizibil pentru operatorul de transport aerian, un membru al echipajului alocat respectivului zbor (în speță, copilotul) care a efectuat investigațiile medicale periodice prescrise fără restricții decedează sau se îmbolnăvește atât de grav încât nu mai este în măsură să efectueze zborul?

Motive:

Situația de fapt

- 4 Reclamanta din procedura principală solicită operatorului de transport aerian pârât, în temeiul unor drepturi cesionate, plata unor compensații în temeiul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor (denumit în continuare „Regulamentul nr. 261/2004”).
- 5 Pârâta a fost operatorul efectiv de transport aerian al zborului TP597 din 17 iulie 2019 de la Stuttgart la Lisabona, cu plecare programată la ora locală 06:05. Zborul a fost anulat. Pârâta invocă împrejurări excepționale în sensul articolului 5 alineatul (3) din Regulamentul nr. 261/2004. Copilotul, care trebuia să opereze zborul în cauză, a fost găsit mort în patul său din camera de hotel în dimineața zilei de 17 iulie 2019, la ora locală 04:15, când trebuia să fie luat de la hotel și dus la aeroport. Ca urmare a acestui fapt, întregul echipaj s-a declarat inapt pentru zbor. Moartea subită a tatălui unei familii, în vârstă de 40 de ani, a fost un șoc puternic pentru toată lumea, fiind complet imprevizibilă. Un astfel de eveniment exterior nu ar fi controlabil de către operatorul de transport aerian. Potrivit pârâtei, nu a existat personal de înlocuire disponibil în afara bazei pârâtei. Un echipaj de înlocuire a fost transportat cu primul zbor al zilei, la ora 11.25, de la Lisabona la Stuttgart și ar fi ajuns acolo la ora 15.20. Ulterior, pasagerii au fost transportați la Lisabona cât mai repede posibil, cu zborul de înlocuire TP593, la ora 16:40.

Decizii ale primei instanțe

- 6 Amtsgericht (Tribunalul Districtual) a obligat pârâta la plata compensației solicitate. În motivare, a arătat că pârâta nu poate invoca existența unor împrejurări excepționale, întrucât, la fel ca în cazul unei îmbolnăviri grave și subite a unui membru al echipajului, un deces brusc și imprevizibil ar intra exclusiv în sfera operațională a transportatorului aerian. Nu ar fi vorba despre un eveniment exterior care afectează întreprinderea, ci despre riscul oricărui angajator, de care trebuie să se țină seama în desfășurarea normală a activității.
- 7 Pârâta a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Landgericht Stuttgart (Tribunalul Regional din Stuttgart, Germania). În fața instanței de trimitere sunt pendinte alte două cauze, 5 S 30/21 și 5 S 32/21, care privesc același zbor. Instanța de trimitere prezintă Curții toate cele trei cauze, propunând conexarea lor. Întrucât reclamanțele din procedurile principale nu sunt, în toate cazurile, identice, o conexare în vederea unei audieri și a unei soluționări comune în fața instanței de trimitere nu este oportună în speță.

Importanța întrebării preliminare pentru soluționarea litigiului și aprecierea juridică preliminară a instanței de trimitere

- 8 [omissis]
- 9 Soluționarea apelului depinde de răspunsul Curții de Justiție a Uniunii Europene la întrebarea preliminară enunțată în dispozitiv.
- 10 Pentru aprecierea chestiunii dacă reclamanta respectivă are dreptul la plata compensației datorate pasagerilor afectați de anulare, este necesară interpretarea de către Curtea de Justiție a articolului 5 alineatul (3) din Regulamentul nr. 261/2004. În timp ce, potrivit cercetărilor efectuate de instanța de trimitere, jurisprudența germană susține în parte opinia – împărtășită și de Amtsgericht Nürtingen (Tribunalul Districtual din Nürtingen, Germania) în primă instanță – conform căreia, ca urmare a atribuirii sferei de risc operaționale a transportatorului aerian, nu există o împrejurare excepțională în sensul unui eveniment care afectează întreprinderea din exterior [Landgericht Darmstadt (Tribunalul Regional Darmstadt, Germania), 6 aprilie 2011 – 7 S 122/10 [omissis]; Landgericht Darmstadt (Tribunalul Regional Darmstadt, Germania), 23 mai 2012 – 7 S 250/11 [omissis]; Amtsgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Districtual din Frankfurt am Main, Germania), 20 mai 2011 – 31 C 245/11 [omissis]], în Țările de Jos a survenit, cu privire la această temă, o modificare a jurisprudenței în sensul că îmbolnăvirea subită a unui membru al echipajului este, între timp, considerată un eveniment de sorginte externă și care nu este controlabil de către operatorul de transport aerian (Hotărârea Rechtbank Noord-Holland [Tribunalul din Noord-Holland] din 28 octombrie 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:8758, spre deosebire de Hotărârea Rechtbank Noord-Holland din 11 martie 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:2920, de asemenea cu trimitere la sfera de risc a unei organizații).

- 11 O căutare în baza de date franceză Légifrance a relevat o hotărâre a Cour de Cassation (Curtea de Casație, Franța) din 5 februarie 2020, 19-12.294, ECLI:FR:CCASS:2020:C100113, care a negat, de asemenea, existența unor împrejurări excepționale în cazul bolii sau al indisponibilității pilotului, pentru motivul că nu era vorba despre un eveniment extraordinar (punctul 5).
- 12 Instanța de trimitere tinde să considere că operatorul de transport aerian este, în principiu, responsabil pentru aptitudinea de a zbura și pentru disponibilitatea angajaților săi și, prin urmare, este, de asemenea, obligat, în principiu, să dispună de o anumită rezervă de personal de înlocuire. Cu toate acestea, având în vedere că chestiunea în discuție este controversată în jurisprudența europeană și în literatura de specialitate și că nu a fost încă soluționată nici în Germania, de către instanța supremă, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție), nici de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, instanța de trimitere prezintă litigiul acesteia din urmă în vederea pronunțării unei decizii preliminare.

[omissis]